

Autisme	2
Autisme is het gevolg van een verstoorde hersenwerking	2
oorzaak	2
Hoe herkennen?	2
Te behandelen?	2
Zij begrijpen de wereld anders	3
Een spectrum van stoornissen	3
Een handicap	4

Autisme

Autisme is het gevolg van een verstoorde hersenwerking.

Daarom gaan deze kinderen op een ongewone manier om met mensen en dingen.

oorzaak

De oorzaak van autisme is (nog) niet bekend. Wel weet men dat autisme wordt aangetroffen bij alle niveaus van intelligentie en in lichte of sterke mate kan voorkomen.

Er zijn ongeveer 35.000 personen met autisme in Vlaanderen, of 1 geboorte op 165; tot 1 op 2 is normaal tot hoog begaafd. Toch hoor je minder over autisme. Misschien komt dat omdat de stoornis zo moeilijk te herkennen is; want autisme is nergens mee te vergelijken. Het is een ontwikkelingsstoornis. Het kind wordt geboren met een handicap die niet onmiddellijk zichtbaar is, maar pas langzamerhand duidelijk wordt.

Hoe herkennen?

Mensen met autisme zien er op het eerste gezicht vaak zo normaal uit. Toch merk je al gauw dat ze anders zijn, als je met ze bezig bent, speelt of praat. Van echt samen iets doen is nauwelijks sprake. Liefst houden ze zich aan vaste gewoonten, wat nogal bizar kan overkomen. Veranderingen in hun leefwereld tasten hun vertrouwen aan en een gevoel van onveiligheid kan ze snel in paniek doen slaan.

Door hun stoornis hebben mensen met autisme problemen met waarnemen, herkennen, met taal en verbeelding. Vandaar hun moeilijkheden om onze wereld te begrijpen en om zich aangepast te gedragen. Als de omgeving hen te chaotisch overkomt, kunnen ze de neiging hebben zich terug te trekken. Soms ook doen ze verwoede pogingen om het overzicht te behouden, om overeind te blijven. Ze doen dan wel mee, maar ze hebben blijvend moeite om zich aan onze sociale spelregels aan te passen.

Te behandelen?

Autisme is niet te genezen. Wel is door een intensieve begeleiding en het aanbieden van ondersteunende communicatiemiddelen de ontwikkeling te bevorderen. Men merkt dat door een goed gericht stimuleringsprogramma mensen met autisme zich kunnen blijven ontwikkelen, tot ver in de volwassenheid. Daarbij is individuele aandacht geen luxe, maar een noodzaak.

Om de wereld leefbaar te maken voor mensen met autisme en voor hun directe omgeving is blijvend ondersteuning nodig.

Zij begrijpen de wereld anders

Mensen met autisme hebben één ding gemeenschappelijk: ze begrijpen de wereld op een fundamenteel andere manier dan wij, 'gemiddelde' mensen. Geen wonder dus dat hun gedrag ons vaak voor raadsels stelt en dat zij, op hun beurt, ons doen en laten als vreemd kunnen ervaren. Daarnaast verschillen ze onderling evenveel van elkaar als mensen zonder autisme... Afhankelijk van hun leeftijd, intelligentie, het milieu waarin ze opgroeien enzovoort, ontwikkelen ze hun eigen unieke persoonlijkheid. Wegens die verschillen krijgen de moeilijkheden van deze kinderen -en hun moeilijk verstaanbaar gedrag- wel eens verschillende diagnostische benamingen. Gemakshalve gebruiken wij steeds de term autisme als we uitleg geven over hun typische stijl van denken en zich gedragen, en als verzamelnaam voor alle stoornissen in het autismespectrum.

Om elk kind de gepaste opvoeding en onderwijs te kunnen bieden, is informatie en vorming voor ouders, familieleden, vrienden, leerkrachten, opvoeders geen overbodige luxe, maar een noodzaak. Opdat de wereld hen beter zou begrijpen...

Een spectrum van stoornissen

Afhankelijk van de ernst van de moeilijkheden, intelligentie, uiterlijk gedrag, diagnostische criteria, bijkomende beperkingen enzovoort, krijgen mensen verschillende diagnostische labels zoals autismespectrumstoornis, syndroom van Asperger, PDD-NOS, aan autisme verwante stoornis of andere. Al deze labels horen thuis onder het autismespectrum omdat al deze mensen een zelfde basisprobleem hebben, met name een specifieke manier van informatieverwerking die indringende gevolgen heeft voor de vroege ontwikkeling van communicatie, sociaal gedrag en verbeelding. Gemakshalve gebruiken we altijd de overkoepelende term autisme.

Tijdens en na het diagnostische proces moeten ouders en personen met autisme op degelijke informatie en ondersteuning kunnen rekenen. Het stellen van een diagnose eindigt niet met de uitspraak dat iemand autisme heeft. Die uitspraak betekent voor sommige ouders en mensen met autisme een schok. Voor anderen een opluchting, want eindelijk weten ze wat er aan de hand is. Tegelijkertijd lokt ze talloze vragen uit: Wat is de oorzaak? Wat kunnen we eraan doen? Hoe moet het nu verder? Ouders en personen met autisme moeten op deze vragen een eerlijk en duidelijk antwoord krijgen en concrete handvaten voor verdere ondersteuning. Het mag duidelijk zijn dat, hoe vroeger de diagnose wordt gesteld, hoe sneller ouders en mensen met autisme verlost kunnen worden uit een periode van onzekerheid en vertwijfeling en hoe sneller aangepaste ondersteuning gestart kan worden.

Een handicap

Het anders zijn van mensen met autisme gaat vaak schuil achter een gewoon uiterlijk. Soms hebben ze zelfs verrassende talenten. Maar wie samenleeft met iemand met autisme, merkt al gauw dat autisme fundamenteel ingrijpt in het leven van en met die persoon, hoe subtiel dat autisme ook aanwezig kan zijn. Mensen met autisme hebben nood aan extra ondersteuning om deel te kunnen nemen aan het leven. Daarom zeggen we dat autisme een handicap is.

Een handicap is echter meer dan het probleem van een persoon, het is een sociaal gegeven. Een handicap wordt pas duidelijk in interactie met de omgeving. Deze benadering zet zich af tegen het idee dat de persoon met een handicap herleid kan worden tot zijn beperking. Immers, hoe iemand op een bepaald moment functioneert, hangt niet alleen af van zijn individuele mogelijkheden en beperkingen, maar tevens van de kenmerken, de eisen en de verwachtingen van de omgeving waarin de persoon zich bevindt.

Er zijn altijd mensen met autisme geweest. Toch hoor je de laatste jaren veel meer over autisme dan vroeger. Onze samenleving verandert sneller dan ooit. Door de enorme toename aan informatie, het wegvallen van traditionele zekerheden en een verkrumming van het sociale weefsel, dreigen steeds meer mensen vandaag uit de boot te vallen, omdat ze de toename aan prikkels en informatie niet meer kunnen integreren in hun functioneren, in hun wereldbeeld. Recent neemt het aantal diagnoses autisme bij begaafde personen opvallend toe. Daarbij heeft het inzicht dat autisme een verstoring is van de informatieverwerking tot beter begrip geleid. Dat komt onder meer omdat een autistische manier van denken en handelen minder aangepast is aan de eisen van onze huidige samenleving. Mensen met autisme hadden het vroeger gemakkelijker om te overleven. Ze waren misschien wat vreemd, maar 'ze konden nog mee'; wat nog eens duidelijk maakt dat handicap te maken heeft met de maatschappelijke normen over het functioneren in de samenleving. Die normen evolueren met de tijd, zo ook dus het begrip handicap. Als we autisme een handicap noemen, dan zeggen we daarmee misschien meer over de samenleving dan over de mensen met autisme.

Bron: Autismetelefoon: 078/152.252
brochure 'Een handicap met vele gezichten'